

zaaknummer 2011 T 454

Meldpunt RKK

Ingek. 18 JAN. 2012

Datum beslissing: 12 januari 2012

Meldingsnummer: 2010-0699

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duynveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

(wijlen) _____, overleden op _____
geboren op _____, de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 oktober 2011. Op 24 november 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van _____, raadslid van de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie (Lazaristen). Op 15 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klaagster is verschenen. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. A.W.E.S. van Duynveldt-Franken. Namens de Congregatie der Missie (Lazaristen), is verschenen _____ Betrokkenen hebben ter zitting hun standpunten mondeling toegelicht.

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde kwam geregeld op bezoek in het ouderlijk huis van klagster aangezien de vader van klagster voor zijn huwelijk op het klein seminarie bij de Lazaristen had gezeten en aangeklaagde kende. Aangeklaagde belde een keer aan bij het huis van klagster op een dinsdagavond en ontdekte toen dat klagster samen met haar jongere broertje die al lag te slapen, iedere dinsdagavond alleen thuis was aangezien haar ouders aan het kaarten waren bij vrienden.

Vanaf mei/juni 1957 -klagster was toen 11,5 jaar oud- kwam aangeklaagde nagenoeg iedere dinsdagavond bij klagster nadat haar ouders waren vertrokken.

Wat begon met het overhoren van Franse woordjes, ontardde al snel in niet gewenste aanrakingen van klaagster door aangeklaagde, waarbij hij op een stoel zat en zij - die niet seksueel was voorgericht - links naast hem moest staan. Hij begon met stelingen van klaagsters bovenrug en schouders, en later onder haar kleding haar benen tot aan haar schede. Op enig moment diende klaagster op zijn schoot te gaan zitten waarbij zij voelde dat aangeklaagde een erectie had.

Na enige tijd moest klaagster ook haar ondergoed uit doen, en op tafel gaan liggen waarna aangeklaagde met zijn vingers in haar kwam, hetgeen erg zeer deed. Aangeklaagde trok zichzelf af in haar bijzijn en de weken daarna moest klaagster dat bij hem doen. De volgende stap was dat hij een condoom mee nam en haar penetreerde, hetgeen voor klaagster zeer pijnlijk was. Deze verkrachtingen vonden voortaan wekelijks plaats gedurende een periode van 8 tot 9 maanden, behalve in de vakantiemaand augustus en op dagen dat klaagster ongesteld was.

Nadat klaagster het omstreeks eind juli 1959 vertelde aan haar ouders, reageerde haar vader woedend en sloeg hij haar met zijn leren broekriem die hij uit zijn broek had gehaald. Haar moeder schrok van hetgeen ze verteld had, maar reageerde verder niet.

Kort daarna (augustus 1959) kregen de ouders van klaagster een ernstig scooter ongeluk hetgeen het einde betekende van de kaartavondjes van haar ouders, en daarmee eveneens van de wekelijkse bezoeken van aangeklaagde en het daarmee gepaard gaande seksueel misbruik. Het misbruik was begonnen toen klaagster bijna 12 jaar was en eindigde abrupt toen ze bijna 14 jaar was.

2.2. Als kind kon klaagster haar verhaal niet in voldoende mate kwijt. Zij heeft haar ervaringen later in een dagboek opgeschreven. De relatie met haar vader is voorgoed verstoord geraakt door het misbruik en doordat hij loyaal bleef aan de Lazaristen. Klaagster is jong getrouwd om het huis uit te kunnen. Aan haar eerste echtgenoot heeft ze het nooit kunnen vertellen. Haar tweede echtgenoot was agressief. Seksualiteit is voor klaagster een zeer moeilijk en beladen onderwerp, veroorzaakt door het misbruik. Klaagster heeft één dochter gekregen, maar de relatie met haar laat te wensen over. Klaagster is eenzaam. Begin 2010 heeft klaagster contact gezocht met de Lazaristen; dit heeft geleid tot een niet prettig verlopen contact met de provinciale overste van de Congregatie, te weten

waarbij in het bijzonder het gebrek aan empathie en invoelingsvermogen haar zeer pijnlijk heeft getroffen. Klaagster heeft haar verhaal voorts geschreven aan de bisschop en aan de paus, maar nergens heeft ze gehoor dan wel erkenning gevonden. Klaagster kon op een gegeven moment het leven niet meer goed aan en heeft sinds oktober 2010 psychologische bijstand verkregen via haar huisarts. Klaagster heeft het gevoel dat haar leven kapot is gemaakt. Klaagster slaapt slecht en heeft zeer veel last van nachtmerries over aangeklaagde.

2.3. Klaagster beoogt door middel van deze klachtprocedure haar verhaal eindelijk te kunnen doen, en erkenning te krijgen voor wat er haar is aangedaan. Hoewel ze aanvankelijk 'geen rooie cent' van de kerk wenste te ontvangen, wenst zij thans een financiële genoegdoening voor het leed dat haar is aangedaan en voor de negatieve gevolgen die zij nog dagelijks daarvan ondervindt.

3. De inhoudelijke reactie

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Congregatie heeft evenwel uitgebreid onderzoek verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Binnen de Congregatie is bekend dat aangeklaagde in door de politie is gearresteerd wegens seksueel misbruik van kinderen, in het bijzonder van jongens in zijn rol als aalmoezenier van de verkenners. In het psychiatrisch rapport van aangeklaagde uit dat vervolgens is

opgesteld, staat vermeld “van een schuldbesef was bij het idee dat hij zondigde”.

geen sprake. Hij had niet

Vorenbedoelde strafzaak is in door het Openbaar Ministerie geseponeerd. Aangeklaagde werd overgeplaatst en er golden voor hem voortaan duidelijke beperkingen teneinde misbruik van jongeren/kinderen te voorkomen.

3.2. Ook reeds vele jaren eerder - aldus blijkt uit de archieven - waren er al zorgen over het gedrag van aangeklaagde met jongeren. Reeds in 1959 heeft een brief gestuurd aan de toenmalige provinciale overste waarin hij melding maakt van twee klachten van seksueel misbruik tegen één klacht aangaande een jongen binnen de verkennerij, en één aangaande een meisje (niet zijnde klaagster).

3.3. Aangeklaagde heeft jaren later in een persoonlijk gesprek aan toen provinciale overste was) erkend dat hij ernstig fout is geweest, daarbij doelend op het seksueel misbruik. Eveneens zijn er diverse andere meldingen en klachten tegen aangeklaagde ingediend bij de Klachtencommissie, waarvan er tot nu toe één is uitgesproken in een advies waarbij de klacht gegrond is verklaard.

3.4. De Congregatie erkent uitdrukkelijk - getet op vorenbedoelde overwegingen - het seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde. De Congregatie geeft daarbij aan bijzonder te zijn getroffen door het buitengewoon pijnlijke levensverhaal van klaagster. Zij biedt haar oprechte excuses aan voor het leed dat aangeklaagde klaagster (en ook haar ouders) heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure), zoals deze luidde ten tijde van het indienen van onderhavige klacht. Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Alhoewel tientallen jaren zijn verstreken sedert het plaatsvinden van de verweten gedragingen, en aangeklaagde niet kan worden gehoord nu hij is overleden, is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst, hebben plaatsgevonden.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke en betrouwbare wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal in haar dagboek heeft beschreven en ter zitting heeft verteld. Bovendien wordt het verhaal van klaagster ondersteund door de volgende feiten, te weten; de arrestatie van aangeklaagde in vgens pedofiel gedrag binnen de verkennerij; het psychiatrisch rapport uit over aangeklaagde waarin diens gebrek aan moreel besef wordt beschreven; de brief van uit 1959 waarin ook melding wordt gemaakt van seksueel misbruik door aangeklaagde; en voorts de andere meldingen en klachten die bij de klachtencommissie zijn ingediend en waarvan er tot nu toe

één is uitgemond in een gegrond verklaard advies. Tenslotte weegt mee dat aangeklaagde jegens persoonlijk heeftgegeven ernstig fout te zijn geweest.

4.5. Voor de Klachtencommissie is het aannemelijk geworden dat klaagster in de periode zomer 1957 tot en met augustus 1959 bijna wekelijks, althans zeer regelmatig, seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het misbruik bestond eerst uit ongewenste aanrakingen van haar rug, en benen onder haar kleding, maar ontarnde gaandeweg in het moeten toekijken hoe aangeklaagde zich aftrok en het moeten aftrekken van aangeklaagde en eindigde tenslotte in het verkrachten van klaagster. Deze verkrachtingen vonden wekelijks, althans zeer regelmatig plaats gedurende een periode van 8 tot 9 maanden tot aan de zomer van 1959. De periode die het seksueel misbruik bestrijkt, de frequentie er van, en de ernst van het misbruik, brengt de Klachtencommissie er toe het seksueel misbruik als zeer ernstig aan te merken.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik nog geen 12 jaar oud. Aangeklaagde heeft het vertrouwen dat klaagster en haar ouders in hem als pastoor mochten stellen, ernstig geschonden. Hij had voor klaagster en haar familie een persoon dienen te zijn die zij ten volle hadden moeten kunnen vertrouwen. De Klachtencommissie spreekt voorts haar verbazing uit over het feit dat zelfs nog in 2010 de provinciale overste van de Congregatie, niet bij machte is gebleken om met meer empathie in contact te treden met klaagster.

4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn schriftelijke reactie op de klacht als ook ter zitting namens de Congregatie het seksueel misbruik en het daar uit voortvloeiende leed van klaagster te erkennen en daarvoor oprecht spijt te betuigen.

4.8. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie, zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtcommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagde klaagster seksueel heeft misbruikt en namens de Congregatie zijn spijt te betuigen over het klaagster aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 12 januari 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgegaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtcommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.